

การทำประกันชีวิต ... อีกทางเลือกหนึ่งสำหรับการออม

ดร. ธนวรรณ พลวิชัย

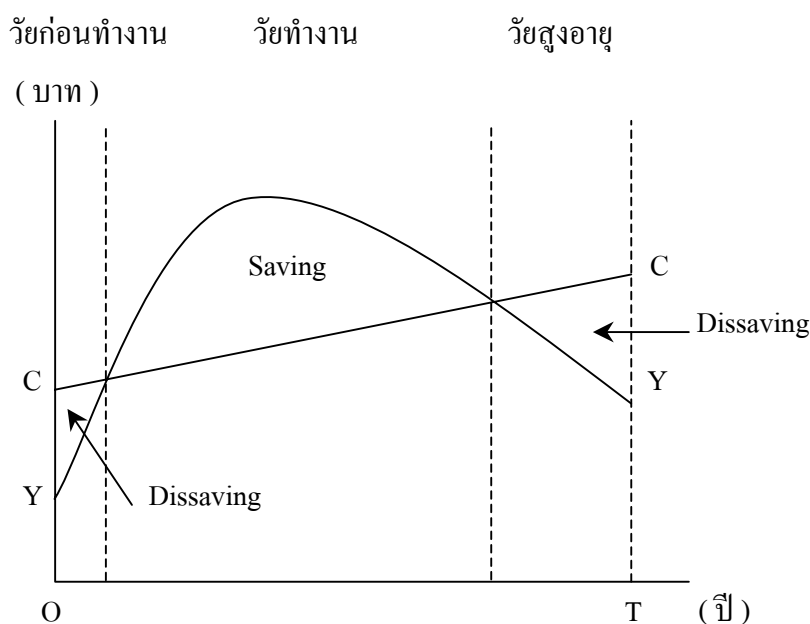
คมสันต์ คงเป็นสุข

ศูนย์พยากรณ์เศรษฐกิจและธุรกิจ

มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

มีคนจำนวนไม่น้อยพูดว่า “เงินไม่ใช่พระเจ้า ไม่สามารถซื้อทุกอย่างได้” แต่ในขณะเดียวกันก็มีคนจำนวนไม่น้อยเลยที่เห็นว่า “เงินคือ พระเจ้า” ที่สามารถบันดาลทุกอย่างที่ต้องการได้ เมื่อเรามองไปยังประเทศที่ด้อยพัฒนาหรือกำลังพัฒนา จะพบว่านอกเหนือจากปัจจัย 4 ที่พวกเขาเหล่านั้นต้องการแล้ว ยังมีปัจจัยที่ 5 ซึ่งก็คือเงินที่มีความสำคัญกับชีวิตมากขึ้น เพราะคนในประเทศเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นคนยากจน และเป็นคนซราที่ยังคงต้องพึ่งพิงความช่วยเหลือจากรัฐบาลอยู่มาก ทำให้เกิดเป็นภาระของสังคม นอกจากนี้ยังมีส่วนทำให้การพัฒนาประเทศลดลงอีกด้วย เนื่องจากเงินที่ประเทศจะนำไปใช้เพื่อวิจัย และพัฒนา กลับต้องมาใช้รองรับคนในประเทศที่ไม่สามารถเลี้ยงตนเองได้ ซึ่งในที่นี้เราจะเน้นไปที่คนที่พ้นวัยทำงาน หรือคนวัยสูงอายุนั่นเอง เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว วิธีย่างๆ เพื่อให้คนเหล่านั้นสามารถเลี้ยงตนเองได้ เมื่อพ้นวัยทำงานหรือเมื่ออยู่ในวัยชรา นั่นก็คือ “ การออม ”

“การออม” เป็นการลดรายได้ที่มีอยู่ในปัจจุบันเพื่อนำไปเป็นส่วนชดเชยรายได้ที่ลดลงในอนาคต แต่มีคนจำนวนไม่น้อยที่ยังไม่มีการวางแผนชีวิตในอนาคต ไม่ว่าจะมาจากความเชื่อหรือค่านิยมโดยส่วนตัวก็ตาม ดังนั้นแล้วจึงควรจะต้องมีการสอนให้รู้จักกันตั้งแต่วัยเด็ก พร้อมทั้งชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ที่เขาจะได้รับในอนาคตเมื่อเขาได้ลงมือปฏิบัติ

รูปที่ 1 : การกระจายรายได้และการบริโภคในวงจรชีวิต

ตลอดช่วงชีวิตของคนเราจะมีรายได้ไม่เท่ากัน กล่าวคือในช่วงอายุน้อยๆ บุคคลยังมีรายได้ต่ำ แต่เมื่อมีอายุมากขึ้น (อยู่ในวัยกลางคนหรือวัยทำงาน) เขาจะมีรายได้ที่สูงขึ้น และกลับลดลงอีกครั้งในช่วงวัยสูงอายุ ดังนั้นลักษณะของการกระจายรายได้ตลอดช่วงอายุขัยของคนจึงมีลักษณะเหมือนเส้นโค้งคว่ำ (เส้น YY) ส่วนการบริโภคของคนเรานั้นจะมีระดับการบริโภคที่เพิ่มขึ้นเมื่อมีอายุมากขึ้น กล่าวคือเมื่ออายุยังน้อยอยู่จะมีระดับการบริโภคน้อย และจะเพิ่มขึ้นเมื่อเข้าวัยทำงานและวัยสูงอายุ การกระจายการบริโภคตลอดช่วงอายุขัยของคนจึงมีลักษณะเป็นเส้นตรงเอียงลาดจากซ้ายมือขึ้นไปทางขวามือ (เส้น CC) ดังแสดงในรูปที่ 1

เมื่อเราเปรียบเทียบระหว่างเส้น YY และเส้น CC จะพบว่าในช่วงอายุน้อยๆ คนเราจะมีระดับการบริโภคที่มากกว่ารายได้ แสดงให้เห็นว่าในช่วงเวลาดังกล่าวเขาจะมีการออมเป็นลบ (Disaving) หรือมีหนี้สินเกิดขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากคนเราแม้ว่าไม่มีรายได้แต่ยังคงมีการบริโภคอยู่ จึงอาจมีการกู้ยืมเพื่อการบริโภคนั้นเอง แต่เมื่ออยู่ในวัยกลางคนหรือวัยทำงาน บุคคลจะมีระดับรายได้สูงขึ้น และมีระดับที่สูงกว่าการบริโภคในช่วงระยะเดียวกัน จากระยะเวลาดังกล่าวเขาจึงสามารถเก็บเงินออม ส่วนในวัยสูงอายุ รายได้ของบุคคลจะลดลงในขณะที่การบริโภคนั้นยังคงมีอยู่ ดังนั้นบุคคลจะกลับมามีการออมเป็นลบอีกครั้ง ดังนั้นเราอาจพอสรุปได้ว่าช่วงระยะเวลาที่เหมาะสมที่สุดสำหรับออมเงินก็คือช่วงวัยกลางคนหรือวัยทำงานนั่นเอง

การออมมีมากมายหลายแบบ ไม่ว่าจะเป็นการลงทุนในตราสารระยะสั้น อย่างเช่น การฝากเงินธนาคารซึ่งเป็นเรื่องง่ายที่คนเราสามารถทำได้ โดยไม่ต้องอาศัยความรู้ที่ซับซ้อนมากมายนัก หรือการลงทุนในตราสารหนี้ หรือตราสารทุนที่เราต้องมีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับตราสารเหล่านี้พอสมควร แต่ในบทความนี้จะขอแนะนำอีกหนึ่งทางเลือกสำหรับการออมที่เป็นได้มากกว่าการออมแบบทั่วไป นั่นก็คือการทำประกันชีวิต ในลักษณะที่เป็นการออมทรัพย์

การทำประกันชีวิตในลักษณะที่เป็นการออมทรัพย์ โดยผู้ทำประกันจะต้องจ่ายเงินส่วนหนึ่งให้กับบริษัทประกันภัย การจ่ายเงินดังกล่าวอาจจะจ่ายครั้งเดียว หรือจ่ายเป็นงวด เมื่อครบกำหนดระยะเวลาจะได้เงินทั้งหมดที่ได้จ่ายไปพร้อมทั้งดอกเบี้ยของเงินดังกล่าว และในกรณีที่เกิดเหตุการณ์ไม่คาดฝันขึ้นภายในช่วงระยะเวลาที่กำหนด บริษัทจะชดใช้เงินคืนให้กับผู้รับประโยชน์ตามจำนวนเงินเอาประกันภัยที่ผู้ทำประกันภัยตกลงไว้แต่แรก

หากเราประเมินค่าของบุคคลในรูปของมูลค่าเศรษฐกิจ จะพบว่าคน ๆ หนึ่งสามารถทำรายได้ ในปีหนึ่งเป็นจำนวนมาก และหากเกิดโชคร้ายบุคคลนั้นเกิดเสียชีวิตหรือทุพพลภาพ มูลค่าทางเศรษฐกิจก็จะหายไป ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ครอบครัวและตนเอง ดังนั้นการทำประกันชีวิตจึงเป็นการคุ้มครองหรือชดใช้ความสูญเสียในรูปตัวเงินแก่ผู้เอาประกัน และยังถือเป็นการออมทรัพย์อีกด้วย ในกรณีที่ผู้เอาประกันยังมีชีวิตอยู่ในช่วงเวลาที่กำหนด ดังนั้นจึงควรให้ความสำคัญกับการทำประกันชีวิตให้มากขึ้น เพราะคนเราไม่สามารถหลีกเลี่ยงความตาย ซึ่งเราสามารถแบ่งรูปแบบการเสียชีวิตออกเป็น 3 รูปแบบ ได้แก่

1. การเสียชีวิตก่อนวัยอันควร คือ การที่ผู้เสียชีวิตยังอยู่ในวัยทำงาน โดยที่อายุยังไม่มาก และผู้เสียชีวิตเป็นผู้หารายได้หลักมาสู่ครอบครัว การเสียชีวิตจึงก่อให้เกิดภาระแก่บุคคลที่อยู่ข้างหลัง

2. การเสียชีวิตทั้งที่ยังมีชีวิตอยู่หมายถึง บุคคลที่อยู่ในวัยทำงานเกิดทุพพลภาพขึ้น โดยมีสาเหตุมาจากการทำงานหรือประสบอุบัติเหตุจนไม่สามารถทำงานหาเงินมาเลี้ยงชีพและครอบครัวได้ แต่บุคคลนั้นยังคงมีชีวิตอยู่ และมีภาระค่าใช้จ่ายอีกมากมาย

3. การเสียชีวิตทางเศรษฐกิจ คือ การที่บุคคลใดก็ตามไม่สามารถหาเงินมาเลี้ยงชีพและครอบครัวได้ ไม่สามารถสร้างผลผลิตในรูปแบบตัวเงินให้เกิดขึ้นแก่ระบบเศรษฐกิจ บุคคลนั้นจึงเป็นบุคคลที่ตายไปแล้วทางเศรษฐกิจแต่ยังมีชีวิตอยู่ซึ่งส่วนมากจะได้แก่ผู้ที่เกษียณภาพ

การเสียชีวิตทั้ง 3 แบบ ล้วนแล้วแต่ทำให้ระดับรายได้ในอนาคตซึ่งมาจากการออมในปัจจุบันลดลง แต่ถึงอย่างไรก็ตาม เมื่อบุคคลมีรายได้ในช่วงวัยทำงานและต้องการออมทรัพย์ ก็สามารถกระจายการออมของตนเองเพื่อให้เหมาะสมการใช้จ่ายของตน เช่นแบ่งเงินออมออกเป็น 2 ส่วน ส่วนหนึ่งนำมาทำประกันชีวิตในลักษณะที่เป็นการออมทรัพย์ สำหรับในกรณีที่เกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดขึ้น เพื่อเป็นหลักประกันชีวิตของตนเองและบุคคลในครอบครัว สำหรับอีกส่วนหนึ่งก็อาจนำไปฝากธนาคารสำหรับไว้ใช้ในกรณีฉุกเฉินต่างๆ ที่ต้องการเงินอย่างเร่งด่วน ดังนั้นแล้วไม่ว่าจะเป็นการเก็บออมในรูปแบบใดก็ตาม ล้วนแล้วแต่ส่งผลดีทั้งต่อตัวเอง ครอบครัว รวมถึงประเทศชาติด้วย